

Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság

5.Bf.15/2025/11. szám

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2025. július 4. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

Í T É L E T E T :

A testi sértés büntette és más bűncselekmény miatt Terhelt1 ellen indult büntetőügyben a Fővárosi Törvényszék 2024. október 1. napján kihirdetett 11.B.284/2021/222. számú ítéletét **megváltoztatja.**

A vádlott szabadságvesztés büntetését 9 (kilenc) évre enyhíti.

A bűnjeleket a Fővárosi Törvényszék Gazdasági Hivatalának Bűnjel Csoportja Bj.3400-I/269/2022. számon kezeli.

Az ítéletet egyebekben helybenhagyja azzal, hogy a vádlott

- személyi igazolványa érvénytelen,
- tartózkodási helye a Tiszaörsi Országos Büntetés-végrehajtási Intézet,
- őrizetének befejező időpontja 2019. október 2., ezt követően elrendelt letartóztatásának záró napja 2020. június 2., az ezutáni bűnügyi felügyeletének záró napja 2020. június 29., a 2020. július 29-ig tartó letartóztatását követően elrendelt bűnügyi felügyeletének kezdő napja 2020. július 30., a 2021. július 16. napjától ingatlanhoz kötött bűnügyi felügyelet záró napja 2021. július 28., az ezutáni letartóztatásé 2022. június 7., majd az ezutáni ingatlanhoz kötött bűnügyi felügyelete 2022. június 8. napjától 2022. szeptember 2. napjáig tartott.

Köteles a vádlott a másodfokú eljárásban felmerült további 43.583 (negyvenháromezer-ötszáznyolcvanhárom) forint büntügyi költség megfizetésére.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

INDOKOLÁS

[1] A Fővárosi Törvényszék a 2024. október 1. napján kihirdetett 11.B.284/2021/222. számú ítéletével Terhelt1 vádlottat bűnösnek mondta ki testi sértés büntetében [Btk. 164. § (1) bekezdés és (8) bekezdés I. fordulata] és garázdaság vétségében [Btk. 339. § (1) bekezdése], amiért – halmazati büntetésül – mint erőszakos többszörös visszaesőt 10 év fegyház fokozatú szabadságvesztésre, és 10 év közügyektől eltiltásra ítélte azzal, hogy feltételes szabadságra nem bocsátható. Rendelkezett még a beszámításról, a bűnjelekről továbbá a büntügyi költségről is, ez utóbbi egy részének megfizetésére kötelezve a vádlottat.

[2] Az ítéletet az ügyész tudomásul vette, az ellen a vádlott „teljes körűen”, míg védője elsődlegesen a tényállás téves megállapítása okán felmentésért, másodlagosan enyhítést célozva jelentett be fellebbezést.

[3] Terhelt1 vádlott a 2025. április 28-án kelt beadványában a fellebbezését – nagyrészt az általa a tárgyaláson elmondottakat ismételve – részletesen indokolta, az alábbiakat hangsúlyozva:

- Nem egyértelmű, hogy tíz vagy kilenc év szabadságvesztésre ítélték-e, mert a rendelkező rész és az indokolás eltér egymástól.

- Nem érzi magát bűnösnek, az elsőfokú bíróság a perrendi szabályokat nem tartotta be és kizárólag a sértett vallomására alapozva ítélte őt el, holott bizonyítékok hiányában történő felmentése lett volna indokolt.

- A sértetti vallomás aggályos, mert tanú5 féltékenységből terhelte őt, amit az is igazol, hogy később a következő párját is azzal fenyegette, hogy amennyiben elhagyná, ugyanúgy börtönbe kerül majd, mint ő. Állította, hogy ezt az ingatlanra korlátozott büntügyi felügyelet alatt név2 tudta meg, akivel ekkor egy „barátság extrákkal”-nak nevezhető kapcsolatban volt, és aki ezt egy név4 nevű férfitől tudta, aki nem volt más, mint a sértett akkori párja, név3.

- Sételmezte, hogy a sértett szavahihetősége és vallomásának élményszerűsége az ügyben nem lett kivizsgálva.

- Kifogásolta, hogy nem minden helyszínen végezte el a nyomozóhatóság a helyszíni szemlét. Ezzel kapcsolatban azt állította, hogy a sértett sérülései a Nyugati Pályaudvar aluljárójában és nem a szemlézett parkolóban keletkeztek, továbbá utalt arra is, hogy a szemle idején és helyén nem voltak ott a sértett ruhái, ami – szerinte – cáfolja a sértett arra vonatkozó vallomását, hogy ő levetette volna vele azokat.

- Kifejtette, hogy a sértettet vizsgáló igazságügyi orvosszakértő az életveszély kapcsán ellentmondásos szakvéleményt adott, így legrosszabb esetben is legfeljebb az életveszélyt okozó testi sértés kísérletéért lehetne felelősségre vonni. E körben utalt arra is, hogy az ügyész a sértett ájulásainak számát érintően módosította a tényállást, amit az elsőfokú bíróság nem vett figyelembe. Hangsúlyozta még, hogy a sértettnek csak nyolc napon belül gyógyuló sérülései keletkeztek.

- Bűnösségének vitatása mellett vitatta azt is, hogy erőszakos többszörös visszaesőnek minősülne.

[4] A védő a fellebbezésének 2025. június 10-én kelt indokolásában kifejtette azon álláspontját, mely szerint az elsőfokú bíróság ítélete megalapozatlan, mivel nem oldotta fel a sértett ellentmondó vallomásai közti ellentétet.

[5] Kitért azon véleményére is, hogy a szakértőnek a közvetett életveszélyre vonatkozó fejtegetése meghaladott annak fényében, hogy az ezen fogalmat a joggyakorlatba ültető módszertani levél már nem hatályos, és annak módszertani alapja téves is, amennyiben az okozatosság fogalmát irreálisan kiterjeszti. Utalt arra is, hogy a szakértői vélemény ténybeli alapja, vagyis a sértett néhány másodperces ájulására vonatkozó nyilatkozata eleve kétséges, mert néhány másodperces ájulásra emlékezni a védő szerint fogalmilag kizárt.

[6] Hangsúlyozta, hogy a vádlott a saját elméjének legjobb ismerője, így a beszerzett elmeszakértői véleményt, annak nem kellően alapos módszertana miatt sem ő, sem védeence nem tartja elfogadhatónak, mire tekintettel új szakértők bevonását indítványozta.

[7] Másodlagos, enyhítésre irányuló indítványának alátámasztásául azzal érvelt, hogy a vádlott börtönben tanúsított kedvező magatartásváltozása önmagában enyhítést indokol, emellett kifejtette, hogy hisz minden emberi lény jóra való képességében, illetve abban, hogy a bíróságok által kiszabott büntetések végrehajtása jogállami rendszerünkben nyilvánvalóan alkalmas arra, hogy az elítélteket a jó erkölcs útjára vezesse.

[8] A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a 2025. január 10-én kelt és a védelmi fellebbezés indokolásának ismeretében is fenntartott BF.582/2021/56. számú átiratában rögzítette, hogy a vádlotti és védői fellebbezést nem tartja alaposnak.

[9] Kifejtette, hogy az elsőfokú ítélet felülbírálata a Be. 590. § (1) és (2) bekezdése alapján teljes körű, az előterjesztett fellebbezések a Be. 598. § (2) bekezdése szerinti

tanácsülésen elbírálnak, míg az esetlegesen kitűzendő nyilvános ülésen az ügyészség nem kíván részt venni.

[10] Rögzítette, hogy a törvényszék az eljárását a perrendi szabályokat betartva folytatta le, a tárgyalás során a bizonyítás törvényességére vonatkozó eljárásjogi szabályokat maradéktalanul betartotta, ügyfelderítési és indokolási kötelezettségének eleget tett.

[11] Kifejtette azon álláspontját, mely szerint a törvényszék az általa rögzített tényállás alapján okszerű következtetést vont a vádlott bűnösségére, a vádlott cselekményeit a törvénynek megfelelően minősítette, és a kiszabott büntetés is törvényes, bár túlzottan enyhe, ami azonban – ügyészi fellebbezés hiányában, a súlyosítási tilalom okán – a vádlott hátrányára már nem változtatható meg.

[12] Az ítélet egyéb rendelkezéseit szintén törvényesnek ítélte.

[13] Összességében indítványozta, hogy a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a Fővárosi Törvényszék 11.B.284/2021/222. számú ítéletét a Be. 605. § (1) bekezdése alapján hagyja helyben, és a vádlott által az elsőfokú ítélet kihirdetésétől a jogerős határozat meghozataláig letartóztatásban töltött időt a kiszabott szabadságvesztésbe számítsa be, valamint kötelezze a vádlottat a másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költség viselésére.

[14] Az ítéltábla a tárgyalás tartását az ügyben a később kifejtésre kerülő indokok alapján nem tartotta szükségesnek és a fellebbezéseket a Be. 599. § (1) bekezdése szerinti nyilvános ülésen bírálta el.

[15] Ezen a védő és a vádlott a fellebbezése írásbeli indokolásában írtakkal egyezően szólalt fel, és a vádlott az utolsó szó jogán tagadta, hogy a tényállásban írtak szerint bántalmazta volna a sértettet.

[16] A vádlott és védője fellebbezése részben, a büntetés enyhítését eredményezően volt alapos.

[17] Az ítéltábla megállapította, hogy az ügyben a felülbírálat a Be. 590. § (1) és (2) bekezdése alapján teljeskörű.

[18] A felülbírálat során a másodfokú bíróság megállapította azt is, hogy a törvényszék a bizonyítási eljárást a perrendi szabályoknak megfelelően folytatta le. Nem vétett sem abszolút [Be. 608. § (1) bekezdés a) - f) pontja], sem olyan relatív eljárási szabálysértést [Be. 609. § (1) és (2) bekezdése], amely az ítélet érdemi felülbírálatát kizárná és a Be. 567. § (1) és (2)

bekezdése szerinti okból az eljárás megszüntetésének sincs helye. Kisebb, az ügy érdemére ki nem ható eljárási szabálysértéseket ellenben az ítéltábla észlelt.

[19] A 2024. március 5. napján tartott tárgyaláson alappal észlelte, hogy az előző érdemi tárgyalási nap, 2022. október 17. (114. számú tárgyalási jegyzőkönyv) óta hat hónap eltelt, azonban – ahogyan az a jegyzőkönyvből megállapítható – a korábbi tárgyalás megismétlése szükségtelen volt, mivel az eljáró bíró személye nem változott, a Be. 518. § (3) bekezdése szerinti jogosultak pedig nem indítványozták az ismétlést (194. számú tárgyalási jegyzőkönyv). Az, hogy az ismétlést követően annak módjával szemben nem emeltek kifogást, nem jelenti ugyanis azt, hogy magát az ismétlést kezdeményezték volna.

[20] Az ítélethirdetést tartalmazó jegyzőkönyvből e mellett nem állapítható meg az, hogy az eljáró bíró a Be. 549. § (3) bekezdésében meghatározott szóbeli indokolási kötelezettségének milyen mélységben tett eleget, annak ellenére, hogy a Be. 445. § (2) bekezdés g) pontja az ügydöntő határozat szóbeli indokolásának (a törvény indokolása szerint összefoglaló jellegű, a lényeges elemeket tartalmazó) jegyzőkönyvezését kötelező jelleggel írja elő, ami bár nem szószerinti jegyzőkönyvezést jelent, mégsem korlátozódhat kizárólag az indokolás megtörténte tényének rögzítésére, ahogyan azt az elsőfokú bíróság jelen esetben tette (222. számú tárgyalási jegyzőkönyv). A hiányos jegyzőkönyvezés azonban nem olyan súlyú eljárási szabálysértés, ami hatályon kívül helyezéshez vezethetne, figyelemmel arra is, hogy a szintén a jegyzőkönyvben rögzített vádlotti nyilatkozatból és abból, hogy azután az eljáró bíró az indokolást – nem ismert, de a vádlott számára megnyugtató részletességgel – megismételte, megállapítható, hogy ítéletének biztosan szóban is indokát adta.

[21] Az ítélet (írásbeli) indokolása a Be. 561. § (3) bekezdés a) és b) pontja alapján tartalmazza a vádra történő utalást, az elsőfokú bíróság által feltárt személyi körülményeket és a vádlott korábbi elítéléseire vonatkozó adatokat is, de némiképp hiányosan és pontatlanul. Így rögzíteni szükséges, hogy a vádbeszédben az ügyész a vádirati tényállást akként pontosította, hogy abból a „több alkalommal” szövegrészt tartalmazó tagmondatot az „aki annak során rövid időre eszméletét is elvesztette” szövegre cserélte.

[22] A személyi körülmények között, a kóros elmeállapot hiányára vonatkozó mondatot követően rögzítendő, hogy: „A vádlott antiszociális személyiségzavarban szenved, egocentricitása miatt a mások felletti kontroll megszerzésére erőszakra is hajlamos.”

[23] Az előéleti adatok kapcsán:

[24] - az ítéltábla a több helyen szereplő „Nyíregyházi megyei Bíróság” elnevezést a helyes Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei Bíróság, a „PKKB” rövidítést a Pesti Központi Kerületi Bíróság, a 8. pont alatti bíróság elnevezését Budapesti XVIII. és XIX. Kerületi Bíróság elnevezésre javítja;

[25] az egyes elítélésekhez kapcsolódóan rögzíti az elkövetési időpontokat és végrehajtási adatokat – az elsőfokú ítélet számozását alapul véve – a következők szerint:

1./ az elkövetés időpontja 2007. november 1. napja, a szabadságvesztés utolsó napja az összbüntetésre foglalásra tekintettel 2014. december 5.,

2./ az elkövetés időpontja 2008. május 2. napja, a szabadságvesztés utolsó napja az összbüntetésre foglalásra tekintettel 2014. december 5.,

3./ az összbüntetésbe foglalt szabadságvesztés büntetés utolsó napja 2014. december 5.,

4./ az elkövetés időpontja 2013. március 7. napja, a szabadságvesztés utolsó napja 2018. március 6.,

5./ az elkövetés időpontja 2018. december 28. napja, a szabadságvesztés utolsó napja 2021. július 16.,

6./ az elkövetés időpontja 2021. május 3. napja,

7./ az elkövetés időpontja 2019. május 16. napja, a szabadságvesztés utolsó napja 2024. március 4.,

8./ az elkövetés időpontja 2019. május 12. napja,

9./ az elkövetés időpontja 2018. május 28. napja, a szabadságvesztés tervezett utolsó napja 2026. július 4.

[26] Az 5., 7., 8. és 9. pont alatti ítéletekkel a vádlottat helyesen az ott megjelölt végrehajtási fokozatú szabadságvesztés büntetésre ítélték.

[27] A folyamatban lévő büntetőeljárások közül az első helyen feltüntetett már befejeződött: a Pesti Központi Kerületi Bíróság a 2024. április 23-án kelt és aznap jogerőre emelkedett 18.B.X.10235/2023/92. számú ítéletével a vádlottat, mint többszörös visszaesőt, a 2020. március 24-én elkövetett hamis vád büntette miatt 3 év – fegyház fokozatú – szabadságvesztésre és 3 év közügyektől eltiltásra ítélte.

[28] A 2) pont alatti eljárás a Budapesti rendőr-főkapitányság X. kerületi Kapitányságán 2037/2022.bü. számon van folyamatban. A cselekmény elkövetési ideje 2022. szeptember 3. napja.

[29] Az ugyanitt 3) ponttal jelzett eljárás jelenleg a Pesti Központi Kerületi Bíróságon 16.B.30.553/2022. számon van folyamatban a Budapesti IX. kerületi Ügyészség B.IX.5218/2019. számú vádirata alapján szexuális erőszak büntettének kísérlete és más bűncselekmények miatt. A cselekmények elkövetési ideje 2019. szeptember 26. napja.

[30] Ezen kívül a Pesti Központi Kerületi Bíróság 2023. január 10-én kelt és a Fővárosi Törvényszék 29.Bf.6648/2023/9. számú határozatával 2023. december 6-án jogerőre emelkedett ítéletével a 2018. október 29-én elkövetett magánlaksértés büntette, rongálás vétsége és garázdaság vétsége miatt 2 év 4 hónap – fegyházban végrehajtandó – szabadságvesztésre és 3 év közügyektől eltiltásra ítélte.

[31] E körben utalni kell még arra, hogy bár nem eljárási szabálysértés, mindössze az ítélet szerkezetét érintő kérdés, hogy a Be. 561. § (3) bekezdés b) és c) pontjából következően a személyi körülmények nem képezik a tényállás részét, ezért az ítéltábla az elsőfokú ítélet „Személyi rész” címet viselő része előtti mondatot onnan mellőzi.

[32] A másodfokú bíróság észlelte, hogy az elsőfokú ítélet – a Be. 592. § (2) bekezdés c) pontjában írt okokból – részben megalapozatlan, az elsőfokú bíróság tényállása részben, kismértékben iratellenes, ezért azt – a Be. 593. § (1) bekezdés a) pontja alapján – a lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalma alapján helyesbíti akként, hogy a 4. oldal 2. („Ezt követően a vádlott...” kezdetű) bekezdés utolsó mondatából (melynek kezdete: „Ekkor a sértett megharapta...”) „több alkalommal” szövegrészt mellőzi.

[33] A Személyi részben szereplő helyes adatok alapján megállapítható mindössze elírás folytán szükséges továbbá javítani a vádlottnak a sértettel közös kiskorúgyermeke életkorával kapcsolatban a történeti tényállás első bekezdésében rögzített „négy hónapos” szövegrészt a helyes „egy hónapos” szövegre.

[34] A tényállás a fenti helyesbítéssel már mindenben megalapozott, a Be. 592. § (1) és (2) bekezdésében írt megalapozatlansági hibáktól mentes, így a Be. 591. § (1) bekezdés 1. fordulata alapján irányadó volt a másodfokú eljárásban is.

[35] A törvényszék az ügy megítélése szempontjából lényeges valamennyi bizonyítékot megvizsgálta, és azokat a Be. 167. §-ában foglaltaknak megfelelően okszerűen, a logika törvényei szerint értékelte. Az elsőfokú bíróság a bizonyítékok értékelésével az indokolási kötelezettségét szükséges mértékben teljesítette, az általa e körben kifejtettek kizárólag a védő és a vádlott által előadottakra tekintettel igényelnek némi kiegészítést a következők szerint.

[36] Helyesen járt el a törvényszék, amikor a tényállása alapjául elfogadta a sértett nyomozás során első alkalommal és a tárgyaláson azonos tartalommal tett vallomását, melyet

a rendelkezésre álló egyéb bizonyítékok is alátámasztottak. Magyarázatát adta annak is, hogy a nyomozati szakban, a folytatólagos kihallgatása során tett, a vádlottat védő sértetti vallomást miért nem tartotta elfogadhatónak. Érvelése e körben gyakorlatilag teljes, az mindössze annyival egészítendő ki, hogy az a tény, melyet egyébként a kihallgatási jegyzőkönyv rögzít, hogy ez alkalommal a sértettel a rendőrségen a vádlott édesanyja is megjelent, nem egyszerűen azt a meggyőződést erősíti, hogy vallomását a vádlott mentése érdekében tette meg, de egyúttal az irányában e célból megnyilvánuló presszió lehetőségét is felveti.

[37] A sértett elsőfokú bíróság által figyelembe vett vallomásait az igazságügyi orvosszakértői véleményen és a szakértő előadásán túl a kihallgatott tanúk által elmondottak ugyanúgy alátámasztják, mint a bíróság által ismertetett okiratok, így a szemlejegyzőkönyv és a rendőri jelentések tartalma, mely utóbbiakkal kapcsolatban hangsúlyozandó, hogy bár a Be. 267. § (5) bekezdése szerint az adatgyűjtésről készült feljegyzésbe foglalt közlés vallomásként akkor használható fel, ha azt az érintett terheltként vagy tanúként történő kihallgatása során fenntartja, az elsőfokú bíróság ítéletében hivatkozottak egy részét a sértett a saját, bíróság által elfogadott vallomásaiban maga is elmondta (így például azt, hogy nemi erőszak nem történt), más részük (így a sértett meztelen volta) a tanúk tapasztalásán is alapult.

[38] Szemben a vádlott állításával, a sértetti vallomás hiteltérdeklősége kétségtelen, azt számtalan egyéb bizonyíték alátámasztja. A törvényszék közülük a szemlejegyzőkönyvben írtakkal kapcsolatban is részletes magyarázatát adta annak, hogy az a sértetti vallomást miért támasztja alá, míg a vádlottit milyen okból cáfolja. E tekintetben említést érdemel még, hogy a parkolóban végzett helyszíni szemle során feltalált és bűnjelként rögzített hajcsomó egyértelművé teszi, hogy a bántalmazás nagy vagy durvább része ott történt, nem pedig a vádlott által említett aluljáróban, ahol szerinte a szemlét el kellett volna végezni.

[39] A sértettnek a segítségkéréskor fennállt mezítelenségére vonatkozóan az általa előadottakon kívül más magyarázat nem adható, már csak azért sem, mert már az első kihallgatásakor elmondta, hogy orális szexuális aktus volt a két cselekmény között a vádlott és közte, amelyre irányuló vádlotti kérést azonban önszántából teljesítette. Ezen túlmenően nem hivatkozott semmilyen köztük lévő szexuális aktusra, így olyanra sem, amire a vádlott kényszerítette volna, vagyis nem állapítható meg, hogy csak azért volt ruhátlan, hogy a vádlottat a sérelmére megvalósított nemi élet szabadsága elleni bűncselekménnyel valótlannul megvádolja.

[40] Az iratokból megállapítható az is, hogy a sértett akkor vette fel újra a ruháit, amikor a nyomozóhatóság tagjai a bántalmazás helyszínén már intézkedtek, ami magyarazatot ad arra a vádlotti felvetésre, hogy azok miért nem szerepelnek a szemlejegyzőkönyvben feltalált szemletárgyakként.

[41] Megjegyzendő még a bizonyítékértékelés körében, hogy a vádlott személyének erőszakos jellegére nemcsak a sértett elmondása és a róla készített igazságügyi elmeorvos-szakértői vélemény („egocentricitása miatt a mások felletti kontroll megszerzésére erőszakra is hajlamos”) alapján lehet következtetést levonni, de előzményi elítélési adataiból is.

[42] Figyelembe véve, hogy az eljárás elsőfokú bíróság által részletesen és teljeskörűen ismertetett iratai és helyes ténybeli következtetés alapján a tényállás részbeni megalapozatlansága kiküszöbölhető volt, az ügyben másodfokú tárgyalás tartása nem volt szükséges, és nem alapozta meg annak indokoltságát a védelem által előterjesztett bizonyítási indítvány sem. E tekintetben legfeljebb utalás szintjén érdemel említést az a védelmi álláspont, mely szerint a vádlott ismeri legjobban saját elmeállapotát, ennek cáfolata magyarázatot nem igényel. Ki kell térni ugyanakkor arra, hogy mindkét elmeorvos szakértői vélemény aggálytalan, és a védelem, annak ellenére, hogy a szakértők idézésére tett indítványt, valójában nem jelölt meg az elsőfokú bíróság előtt sem olyan okot vagy kérdést, melyre tekintettel és amelynek tisztázása végett erre szükség lett volna (222. számú tárgyalási jegyzőkönyv), és a szakértő(k) tárgyaláson történő meghallgatásának a Be. 530. § (2)-(3) bekezdésében írt feltételei sem álltak fenn, ezért helyesen döntött a törvényszék, amikor mind az új szakértő kirendelésére, mind a szakértők idézésére irányuló indítványokat elutasította.

[43] Részben a minősítést, részben a bizonyítékértékelést érintő kérdés a sértettnek okozott sérülés életveszélyes jellegének megállapítása, mellyel kapcsolatban az elsőbírői indokolás – figyelemmel a vádlotti beadványra, a védelmi fellebbezés azon részére, mely a módszertani levél hatálytalanságával és az oksági összefüggés irreális kiterjesztésével volt kapcsolatos, továbbá az elsőfokú bíróság jogi minősítés során tett némileg ellentmondásos megállapítására is – kiegészítést igényel.

[44] A sértettet vizsgáló igazságügyi orvosszakértő eredeti szakvéleménye azt tartalmazta, hogy a közvetett életveszélyes állapot keletkezésének reális lehetősége állt fenn. Ez értelemszerűen nem azt jelentette, hogy az életveszély bármilyen formája be is következett.

[45] A 2020. január 3-án kelt első kiegészítő szakvélemény az életveszélyről külön nem szólt, hiszen annak elkészítésére csak azért került sor, mert a sértett a vádlottat terhelő első vallomását megváltoztatta és azt állította, hogy magának okozta a sérüléseket, ellenben a 2020. november 11-i újabb kiegészítés igen. Ebben a szakértő azt rögzítette, hogy az eszméletvesztésből és a nyak legalább közepes erejű leszorításából vonható következtetés arra, hogy ezek következtében agyvizenyő alakult ki, az eszméletvesztés után pedig már megkezdődött a közvetlen életveszélyhez vezető folyamat, ami halált is eredményezett volna, ha a szorítással az elkövető nem hagy fel. Kiemelte, hogy miután az eszméletvesztést az elkövető – nyilván az iratokból, nem pedig szakértői eszközökkel megállapíthatóan – észlelte és elengedte a nyakat, az agy másodlagos gátlása megszűnt és a folyamat visszafordult: tehát nem jutott el a közvetlen életveszélyes állapotig.

[46] A szakvélemény utolsó, 2021. február 16-i keltezésű kiegészítésében a szakértő már azt a megállapítást tette, hogy a nyak – külsérelmi nyomokból és a bekövetkezett eszméletvesztés tényéből megállapítható erősségű – leszorítása esetén a közvetett életveszély lehetősége fennáll, de annak tényleges kialakulása csak akkor állapítható meg biztosan, ha tényként fogadjuk el, hogy a sértett többször veszítette el az eszméletét.

[47] Mindezen előzmények után és tekintve, hogy a sértett a nyomozati vallomásában („... kb. 3 alkalommal megismételte terhelt keresztnéve és egyik alkalommal sem kaptam levegőt, volt, hogy pár pillanat kimaradt”) és a tárgyaláson (114. számú tárgyalási jegyzőkönyv) sem állította azt, hogy többször veszítette el az eszméletét, sőt az utóbbiban kérdésre külön kiemelte, hogy csak egyszer, a ténylegesen bekövetkezett sérülés megalapozott megítéléséhez valóban szükséges volt a szakértő tárgyaláson történő meghallgatása.

[48] szakértő2 orvosszakértő a tárgyaláson (194. számú jegyzőkönyv) az ellentmondást megnyugtató módon tisztázta, hangsúlyozva, hogy a sérülések teljesen összhangban vannak a sértett által elmondottakkal és azokkal kapcsolatban az erőbehatás nagysága is megállapítható.

[49] Kitért arra, hogy amennyiben a sértett nyakán nem lett volna sérülés és így hivatkozott volna eszméletvesztésre, akkor az életveszély reális lehetőségét is kizárta volna, azonban a nyakán egyértelműen megragadási nyomok voltak, azaz a nyakat leszorították.

[50] Az életveszély bekövetkezési mechanizmusáról szólva előadta, hogy az agyban a leszorítás hatására egy vértolulás alakul ki, ami agyduzzanatot okoz, a folyamat teljesen egyértelmű: lényegesen több folyadék megy az agyba be, mint ami ki tud áramlani, ezáltal a nagyvénák leszorítása magában hordozza az életveszélyes vagy halálos következmény bekövetkeztét.

Hangsúlyozta, hogy az agyduzzanat kialakulása ugyan kiszámíthatatlan, de a sértett esetében ez a folyamat el is indult, mert az eszméletvesztés már ennek az első lépése, ezért közvetett az életveszélyes állapot.

[51] A nyaki sérülés tekintetében külön kérdésre fenntartotta mindezen állításait annak ismeretében is, hogy a sértett elmondása alapján nem több, hanem legalább egy alkalommal veszítette el az eszméletét kb. 10 másodpercig, mert ez az állapot legalább közvetett életveszélynek tekinthető, ugyanis közvetett életveszély az, amikor az életveszélyes állapot kialakulásának a lehetősége fennáll, elindul a folyamat, de még visszafordítható, míg az életveszélyes állapot az, amikor már nem fordítható vissza, esetleg csak orvosi beavatkozással.

[52] Kétségtelen, hogy ez utóbbi mondataiban a szakértő az életveszély – tágabb – fogalmát a közvetlen életveszély szűkebb fogalmával azonosította, ugyanakkor ez a közvetett életveszély kialakulásával kapcsolatban általa elmondottakra nem volt kihatással. Figyelembe

véve továbbá azt, hogy az általa előadottakból az állapítható meg, hogy az eszméletvesztés tényét és nem annak időtartamát tekintette a közvetett életveszélyt megalapozó tényezőnek, – hiszen az eszméletvesztést a fentiek szerint az agyduzzanat okozta, ami önmagában közvetett életveszélyes állapot, miközben az eszméletvesztés bekövetkezte nem vitás –, nincs jelentősége annak sem, hogy 10 másodperces eszméletvesztésre utalt a sértett által elmondott pár pillanatig tartó ilyen állapot helyett – amely egyébként eleve nem egzakt időmeghatározás és éppen az eszméletvesztés jellegéből adódóan nem is igazán lehet az.

[53] Ahogyan arra a védő is utalt, a testi sérülések szakértői vizsgálatára korábban évtizedekig irányadó módszertani levél hatálytalanságára tekintettel a kizárólag szakértői kompetenciába tartozó ezen kérdés – azaz a sérülés életveszélyes jellege – sehogy máshogy nem ítéltető meg, mint a szakértő erről adott (értelemszerűen a módszertani levélre nem hivatkozó) véleménye alapján. Márpedig, ha a szakértő a közvetett életveszélyt megállapította, és e megállapításához, szakértői módszereihez semmilyen észszerű aggály nem fűzhető, akkor ezt kell irányadónak tekinteni a cselekmény eredményével kapcsolatos tényekre nézve.

[54] A fentiekre tekintettel a vádlottnak és védőnek a tényállást a bizonyítékok mérlegelésén keresztül támadó fellebbezése a másodfokú eljárásban nem vezethetett eredményre.

[55] A vádlott bűnösségére vont elsőbírói következtetés az irányadó tényállásból okszerű, cselekményeinek minősítése törvényes.

[56] Nem tért ki a törvényszék az alkalmazandó anyagi jogszabály meghatározására, de a vádlotti cselekményeket a Btk. 2. § (1) bekezdésére figyelemmel az elkövetésük idején hatályos büntető törvény alapján kell elbírálni, ugyanis a cselekmények a Btk. időközben bekövetkezett változásai ellenére jelenleg, azaz az elbírálás idején is bűncselekménynek minősülnek és sem azok megítélésében, sem a felelősségre vonás egyéb releváns kérdéseiben nem történt az elkövetés óta olyan, ma hatályos törvénymódosítás, amely azok enyhébb elbírálását eredményezné, azaz kedvezőbb eredménnyel járna a vádlottra nézve.

[57] A másodfokú eljárásban is irányadó tényállás alapján az elsőfokú bíróság okszerű következtetést vont a vádlott elkövetéskori tudattartalmára, szándékára és azon keresztül bűnösségére nézve, valamint törvényesen – a 3/2013. BJE szerint kimunkált kúriai bírói gyakorlattal egyezően, bár arra nem hivatkozva – állapította meg a vádlott elbírált testi épség elleni bűncselekményének a minősítését. Az ezzel kapcsolatos indokolás annyival egészítendő ki, hogy a tárgyi és alanyi tényezők alapján – noha a fojtogatás tipikusan az emberölés elkövetési módja – egyértelműen kizárható az, hogy a vádlott a sértett halálát kívánta volt, szándéka, kiváltképpen az elkövetést jellemző konkrét körülmények alapján kétséget kizáróan mindössze a testi sértés okozására terjedt ki és – a köztük levő fizikumban, testi jellemzőkben megnyilvánuló, általa is ismert különbségek okán a belenyugvás szintjén

arra, hogy a bántalmazott testtájék és a kifejtett erőbehatás, a bántalmazás módja, valamint a többszöri erő kifejtés okán a sértettnek akár életveszélyes sérülés is keletkezhet.

[58] Az életveszélyt okozó testi sértés megállapíthatósága a fenti jogegységi határozatban is kifejtettek szerint akkor adott, ha az életveszélyes sérülés esetén megindul az az okfolyamat, amely a halál bekövetkezéséhez is vezethet, azonban fennáll annak a lehetősége, hogy ebbe az okfolyamatba beavatkozva az életveszély megszűnjék, és ezzel a halál sikeresen elhárítható legyen. Az életveszély fennállása orvosi szakkérdés, arra nézve jelen ügyben is igazságügyi orvosszakértői véleményre alapította a törvényszék a tényállását. A kifejtett testi sértési cselekmény közvetlen eredménye (mekkora gyógytartama lesz az okozott sérülésnek vagy betegségnek) nem bír jelentőséggel, így az erre való vádlotti hivatkozás sem. Az orvosszakértő nyilatkozik abban a kérdésben is, hogy az életveszély az adott esetben közvetlen vagy közvetett volt-e. Ennek azért van jelentősége, mert az életveszélyt okozó testi sértés felrovása többnyire akkor indokolt, ha a testi sértés közvetett életveszélyt idézett elő, mint történt az jelen ügyben is.

[59] A garázdaság vétségének jogi indokolása kiegészítést nem igényel.

[60] A büntetés kiszabásánál irányadó törvényi rendelkezéseket az elsőfokú bíróság hiányosan hívta fel, mint ahogy tévedések és hiányosságok jellemzik az ítéletnek a bünteteskiszabási körülményekkel kapcsolatos részét is.

[61] A négyéves időmúlás valóban enyhítő körülmény, tekintve, hogy nem a vádlotti magatartásra vezethető vissza, azonban a vádlott kiskorú gyermekeiről korábban történt gondoskodás – nem tévesztve szem előtt azt a tény, hogy a sértettel közös gyermekükről ténylegesen elsősorban az anyai nagyszülő gondoskodik – a javára nem értékelhető. Enyhít még az elsőfokú ítélet óta bekövetkezett újabb 9 hónap időmúlás és az életveszélyes sérülés közvetett jellege, és a vádlott elkövetés óta bekövetkezett pszichés megbetegedése, mely a büntetés elviselésére kisebb nyomatékkaal kihat.

[62] A súlyosító körülmények közül ki kell rekeszteni azt, hogy jelen eljárás alatt több újabb büntetőeljárás is indult ellene, mert annak értékelésére az adott későbbi ügyben kerülhet sor. Az erőszakos többszörös visszaesői minőség nem külön értékelendő bünteteskiszabási körülmény, ahhoz a törvény speciális, köztük büntetési tételt növelő jogkövetkezményt társít, legfeljebb e speciális visszaesést megalapozó elítéléseken túli további számos elmarasztalása. Azt pedig, hogy a vádlott már személy elleni erőszakos bűncselekmény miatt is el lett ítélve annyiban pontosítani szükséges, hogy erre az erőszakos többszörös visszaesői minőség megállapításához szükséges mértéken túl is sor került, míg az ittas állapotban elkövetés súlyosító körülményként történő figyelembevételét az indokolja, hogy ilyen állapotba önhibából juttatta magát a vádlott. Súlyosít még a sértett kitartó bántalmazása, az éjszakai, adott időpontban ritkát látogatott helyszínen történő elkövetés, mely a segítségkérés lehetőségeit jelentősen korlátozta és ekként a sértettet a bántalmazással szemben még

kiszolgáltatottabbá, védtelenebbé tette, illetőleg az, hogy a vádlott a gyermeke édesanyja sérelmére valósította meg a cselekményeit. Végül az is, hogy a bántalmazás után a vádlott a sértettet a személyi szabadság megsértése bűncselekményének határát súroló módon arra szólította fel, hogy levetkőzzék, és így ne tudjon eltávozni tőle, ez egyben a sértett méltóságának megsértésével, megalázásával is együjtjárt.

[63] A törvényszék a vádlottat erőszakos többszörös visszaesőként ítélte el, de ennek magyarázatával – amellet, hogy az ezt megalapozó jelentős tényeket (elkövetési idők, végrehajtási adatok) a vádlott előéleti adatai között sem tüntette fel, így annak ténybeli alapjai sem derültek ki, melyeket az ítéltáblának kellett pótolnia – adós maradt.

[64] A Btk. 459. § (1) bekezdés 31. pontja szerint visszaeső a szándékos bűncselekmény elkövetője, ha korábban szándékos bűncselekmény miatt végrehajtandó szabadságvesztésre ítélték, és a büntetés kitöltésétől vagy végrehajthatósága megszűnésétől az újabb bűncselekmény elkövetéséig három év még nem telt el; 31.b) pontja szerint többszörös visszaeső az, akit a szándékos bűncselekmény elkövetését megelőzően visszaesőként végrehajtandó szabadságvesztésre ítélték, és az utolsó büntetés kitöltésétől vagy végrehajthatósága megszűnésétől a szabadságvesztéssel fenyegetett újabb bűncselekmény elkövetéséig három év még nem telt el; míg a 31.c) pontja értelmében erőszakos többszörös visszaeső az a többszörös visszaeső, aki mindhárom alkalommal személy elleni erőszakos bűncselekményt követ el.

[65] Ezen rendelkezéseket összevetve a vádlott előéleti adatai között rögzítettekkel, megállapítható, hogy a Személyi rész 2. és 4. pontja alatti elítélések a vádlott jelen eljárásban elbírált élet és testi épség elleni cselekményével együttesen értékelve az erőszakos többszörös visszaesői minősítést megalapozzák.

[66] A vádlott bűnösségét több bűncselekményben mondta ki a bíróság, azok a Btk. 6. § (1) bekezdése szerinti bűnhalmazatot valósítottak meg. A Btk. 81. § (1)-(3) bekezdése értelmében bűnhalmazat esetén egy, halmazati büntetést kell kiszabni, mégpedig a bűnhalmazatban lévő bűncselekményekre megállapított büntetési nemek, illetve büntetési tételek közül a leg súlyosabbnak az alapulvételel oly módon, hogy amennyiben a bűnhalmazatban lévő bűncselekmények közül legalább kettő határozott ideig tartó szabadságvesztéssel büntetendő, a büntetési tétel felső határa a legmagasabb büntetési tétel felével emelkedik, de nem érheti el az egyes bűncselekményekre megállapított büntetési tételek felső határának együttes tartamát. E szakasz (4) bekezdése ugyanakkor úgy rendelkezik, hogy ha ennek feltételei az adott bűncselekmény vonatkozásában fennállnak, a bűnhalmazatban lévő bűncselekmény büntetési tételét az erőszakos többszörös visszaesőkre vonatkozó rendelkezések alapján, a (2) és (3) bekezdés alkalmazását megelőzően kell megállapítani. Jelen ügyben e feltételek a törvény szerint kettőtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel fenyegetett testi sértés büntette vonatkozásában fennállnak, ezért e büntetési tétel felső határa a Btk. 90. § (2) bekezdése értelmében kétszeresése (16 év) emelkedik és ez nő tovább a halmazati büntetés szabályai szerint a garázdaság vétségéért kiszabható kettő évvel 18 évre (-1 nap).

[67] A bíróságnak e mellett a büntetés kiszabása során a Btk. 80. § (2) bekezdésében foglalt középértéket is alkalmazni kell, azaz a határozott ideig tartó szabadságvesztés kiszabásakor a büntetési tétel alsó és felső határa közötti középső értékből (a büntetési tétel alsó és felső határa összegének a fele) kell kiindulni. A vádlottal szemben kiszabható szabadságvesztés büntetés középértéke így 2 év és 18 év összegének, azaz 20 évnek a fele: 10 év.

[68] Mindezekből látható, hogy az elsőfokú bíróság pontosan a középértékkel egyezően határozta meg a vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés mértékét, amely az ítéltábla álláspontja szerint a bűncselekmények, ezen belül az adott testi sértés büntette – az életveszély közvetett jellegében mérhető – konkrét tárgyi súlyához, és a vádlott jelenlegi megromlott pszichés állapotához mérten némiképp eltúlzottan magas, azzal együtt is, hogy a cselekmény körülményei és a vádlott agresszív természete és alkoholos befolyásoltsága alapján levonható az a következtetés is, hogy egy súlyosabb eredmény bekövetkezte nem sokon múlt.

[69] Mindennek okán a másodfokú bíróság a szabadságvesztés büntetés tartamát a rendelkező részben írtak szerint csökkentette. Észlelte az ítéltábla, hogy az elsőfokú ítélet rendelkező része és az indokolása a szabadságvesztés tartamát tekintve eltért egymástól, ennek azonban – tekintve, hogy kihirdetésre a rendelkező rész került, míg a szóbeli indokolás tartalma a jegyzőkönyvből nem állapítható meg, de ha az is eltérő lett volna, a vádlott észrevételezi, mint ahogy észrevételezte azt is, hogy nem értette az ítéletet és az eljáró bírónak ismételten el kellett magyaráznia azt (222. számú tárgyalási jegyzőkönyv 6. oldal) – az ügy érdemét tekintve nem volt jelentősége, az mindössze az indokolásban történt elírásra vezethető vissza.

[70] A szabadságvesztés végrehajtási fokozata törvényes, az annak alapjául felhívott törvényi rendelkezés ellenben téves. A fegyház fokozatot a Btk. 37. § (3) bekezdés b) pont ba) alpontja alapján az indokolja, hogy a többszörös visszaeső vádlottal szemben két évnél hosszabb tartamú szabadságvesztést szabott ki a bíróság.

[71] A feltételes szabadsággal kapcsolatos elsőbírői rendelkezés helyes, jogszabályi alapja azonban szintén hibás. A vádlott a Btk. 38. § (4) bekezdés b) pontja alapján nem bocsátható feltételes szabadságra, mert erőszakos többszörös visszaeső.

[72] A törvénynek megfelelően alkalmazott a törvényszék közügyektől eltiltás mellékbüntetését a vádlottal szemben, melynek tartama a cselekmény súlyával és a vádlott személyében rejlő társadalomra veszélyességgel arányos.

[73] Az ítélet bűnjelekkel kapcsolatos rendelkezései törvényesek, de a törvényszék nem észlelte, hogy az eredetileg a nyomozó hatóságnál kezelt bűnjelek időközben a bírósági kezelésébe kerültek át (a Bűnjel Csoport tájékoztatása: bírósági irat 174. alszám), ezért az erre vonatkozó rendelkezést a másodfokú bíróság helyesbítette.

[74] A bűnügyi költség kapcsán a törvényszék kettős rendelkezést hozott: egy részének megfizetésére a bűnösnek kimondott vádlottat a Be. 574. § (1) bekezdésére hivatkozással kötelezte, míg az elmeorvosszakértő (ténylegesen a bíróság által kirendelt újabb szakértők) díjáról, 377.936 forintról megállapította, hogy azt méltányosságból az állam viseli. Az elsőfokú bíróság döntése alapvetően helyes, de a méltányosságra való hivatkozása minden jogszabályi alapot nélkülöz. A bűnösnek kimondott vádlott a bűnügyi költség egy részének megfizetése alól akkor mentesíthető, ha a költség a bűncselekmény tárgyi súlyához képest aránytalanul nagy [Be. 574. § (5) bekezdése], továbbá nem lehet őt kötelezni annak a bűnügyi költségnek a viselésére, amely – nem az ő mulasztása folytán – szükségtelenül merült fel, vagy amelynek viselésére a törvény alapján mást kell kötelezni [Be. 574. § (3) bekezdése].

[75] Az iratok alapján megállapítható az, hogy az újabb szakértők kirendelésére a bírósági szakban vélhetően annak okán került sor, hogy adat merült fel a vádlott eljárás alatt jelentkező pszichés problémáira. A kirendelés alapján eljáró újabb szakértők a szakvéleményüket 2024. június 27-i keltezéssel készítették el és az a vádlott beszámítási képességét vagy eljárásban való részvételi képességét érintően az eredeti, a nyomozati szakban készített szakvéleményhez képest új, releváns adatot nem tartalmaz, minek következtében annak díja szükségtelenül merült fel, ezért a vádlott annak megfizetésére nem kötelezhető.

[76] Fent írtakra figyelemmel az ítéltábla nyilvános ülésen eljárva az elsőfokú bíróság ítéletét a Be. 606. § (1) bekezdése alapján a fent írtak szerint megváltoztatta, egyebekben a Be. 605. § (1) bekezdése alapján – annak helyes indokainál fogva – helybenhagyta.

[77] A személyi nyilvántartás adataiból megállapította, hogy a vádlott elsőfokú ítéletben írt személyazonosító igazolványa már érvénytelen, ezért ezt, valamint a vádlott tényleges tartózkodási helyét rögzítette. Helyesbítette továbbá a vádlottal szemben jelen ügyben alkalmazott kényszerintézkedések adatait is.

[78] A másodfokú eljárásban felmerült védői felkészülési és jelenléti díjból álló költség viselésére a Be. 613. § (1) bekezdése és a Be. 574. § (1) bekezdése alapján a vádlottat kötelezte, a Be. 613. § (2) bekezdés a) pontjának alkalmazását – a felmentésre irányuló védelmi fellebbezés eredménytelensége okán – nem látta indokoltnak.

[79] A másodfokú bíróság ítélete elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 615. § (1) bekezdése zárja ki.

Budapest, 2025. július 4.

dr. Borbás Virág Bernadett s. k.,

dr. Cserni János s. k.,

dr. Raczky Katalin s. k.,

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró

A Fővárosi Törvényszék 2024. október 1. napján kelt 11.B.284/2021/222. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 5.Bf.15/2025/11. számú ítélete szerinti változtatással 2025. július 4. napján jogerőre emelkedett.

Budapest, 2025. július 4.

dr. Borbás Virág Bernadett s. k.,

a tanács elnöke

A kiadmány hitelül: